

DECIZIE nr. 21 din 22 iunie 2015

privind interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil de la 1864 și art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării] și art. 1088 din Codul civil de la 1864, [art. 2 din O.G. nr. 9/2000](#), aprobată prin [Legea nr. 356/2002](#), cu modificările și completările ulterioare, [art. 2 din O.G. nr. 13/2011](#), aprobată prin [Legea nr. 43/2012](#), cu modificările și completările ulterioare, și art. 1.535 din Codul civil

EMITENT

• ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE - COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

Publicat în [MONITORUL OFICIAL nr. 743 din 5 octombrie 2015](#)

Data intrării în vigoare 05-10-2015

Dosar nr. 199/1/2015

Iulia Cristina Tarcea	- vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție
Lavinia Curelea	- președintele Secției I civile
Roxana Popa	- președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	- președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Nina Ecaterina Grigoraș	- judecător în cadrul Secției civile
Viorica Cosma	- judecător în cadrul Secției civile
Alina Iuliana Țuca	- judecător în cadrul Secției civile
Simona Lala Cristescu	- judecător în cadrul Secției civile - judecător-raportor
Alina Sorinela Macavei	- judecător în cadrul Secției civile
Ileana Izabela Dolache	- judecător în cadrul Secției civile
Constantin Brânzan	- judecător în cadrul Secției a II-a civile
Carmen Trănică Teau	- judecător în cadrul Secției a II-a civile
Rodica Dorin	- judecător în cadrul Secției a II-a civile
Ruxandra Monica Duță	- judecător în cadrul Secției a II-a civile - judecător-raportor
Gheorghita Luțac	- judecător în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal
Iuliana Măiereanu	- judecător în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal
Cezar Hincu	- judecător în cadrul Secției contencios administrativ și fiscal
Carmen Maria Ilie	- judecător în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal - judecător-raportor
Viorica Trestianu	- judecător în cadrul Secției de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept competent să judece sesizarea ce formează obiectul Dosarului nr. 199/1/2015 este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție. La ședința de judecată participă doamna Ileana Peligrad, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă în Dosarul nr. 9.994/118/2013 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

«Interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil din 1864 și [art. 1523 alin. \(2\) lit. d\) din Codul civil \(Legea nr. 287/2009\)](#) raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării] și art. 1088 din Codul civil din 1864, [art. 2 din O.G. nr. 9/2000](#), [art. 2 din O.G. nr. 13/2011](#) și [art. 1535 din Codul civil \(Legea nr. 287/2009\)](#), respectiv [art. 16 lit. "a" din Decretul nr. 167/1958](#) raportat la art. 171 din Codul muncii, republicat (art. 166 Codul Muncii în forma anterioară republicării), în sensul de a stabili:

1. data de la care se datorează dobânda legală pentru drepturile salariale, respectiv:

- data scadenței obligației de plată; sau
- data de la care hotărârea judecătorească prin care pârâtul a fost obligat la plata drepturilor salariale a devenit executorie, cu consecința plății dobânzii de la aceste date până la data plății fiecărei sume achitate, inclusiv pentru sumele plătite până la data formulării acțiunii pentru plata dobânzii; ori

- data cererii de chemare în judecată pentru acordarea dobânzii legale, cu consecința plății numai pentru sumele rămase neachitate la această dată;

2. dacă plata parțială de către debitor a unor sume stabilite prin titluri executorii întrerupe prescripția extinctivă în condițiile în care aceste plăți se fac în aplicarea unui act normativ cu putere de lege prin care în favoarea debitorului se instituie termene de plată eșalonată a debitului (cum ar fi [O.U.G. nr. 71/2009](#))»

Cu titlu preliminar, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că la cea de-a doua întrebare s-a răspuns prin [Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015](#), pronunțată în Dosarul nr. 16/1/2014/HP/C, în sensul că plata parțială de către debitor a unor sume stabilite prin titluri executorii în aplicarea unui act normativ cu titlu de lege, prin care, în favoarea debitorului, se instituie termene de plată eșalonată a debitului, nu întrerupe prescripția extinctivă, în prezenta cauză urmând a se soluționa întrebarea de la pct. nr. 1.

După prezentarea referatului cauzei, constatând că nu mai sunt chestiuni prealabile de discutat sau excepții de invocat, președintele completului, doamna judecătoreasă Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, a declarat dezbaterile închise, iar completul de judecată a rămas în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunilor de drept cu care a fost sesizată, a constatat următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă a dispus, prin Încheierea pronunțată în ședința publică din data de 10 decembrie 2014 în Dosarul nr. 9.994/118/2013, aflat pe rolul acestei instanțe, în apel, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

Pct. 1: data de la care se datorează dobânda legală pentru drepturile salariale este:

- data scadenței obligației de plată; sau
- data de la care hotărârea judecătorească prin care pârâtul a fost obligat la plata drepturilor salariale a devenit executorie, cu consecința plății dobânzii de la aceste date până la data plății fiecărei sume achitate, inclusiv pentru sumele plătite până la data formulării acțiunii pentru plata dobânzii; ori
- data cererii de chemare în judecată pentru acordarea dobânzii legale, cu consecința plății numai pentru sumele rămase neachitate la această dată.

Pct. 2: dacă plata parțială de către debitor a unor sume stabilite prin titluri executorii întrerupe prescripția extinctivă în condițiile în care aceste plăți se fac în aplicarea unui act normativ cu putere de lege prin care în favoarea debitorului se instituie termene de plată eșalonată a debitului (cum ar fi [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#) privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#)).

II. Expunerea succintă a procesului

2. La data de 28 noiembrie 2013, reclamanții Vlad Elena, Grosu Vasile, Poenaru Traian, Poenaru Elena Luminița, Teodorescu Mădălina, Vlad Serbu Mihaela, Bumbac Marta Monica, Călin Mihaela, Boldeanu Cornel, Icleanu Ana, Arapașu Antigona, Bădău Rada, Mărunțelu Gelu și Simion Rodica, prin acțiunea introductivă, au solicitat în contradictoriu cu pârâtii Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța, Ministerul Economiei și Finanțelor Publice și Ministerul Economiei și Finanțelor Publice prin Direcția Generală a Finanțelor Publice Constanța obligarea acestora, în solidar, la plata dobânzii legale aferente drepturilor salariale, reprezentând spor de risc și suprasolicitare neuropsihică în procent de 50%, calculat la salariul de bază brut lunar, actualizat cu rata inflației, recunoscute prin Sentința civilă nr. 676 din 21 martie 2008, pronunțată de Tribunalul Tulcea în Dosarul nr. 2.752/36/2007, rămasă definitivă și irevocabilă prin Decizia civilă nr. 369/CM din 17 iunie 2009 a Curții de Apel Constanța, începând cu data introducerii acțiunii principale până la data executării efective a obligației, drepturile reclamanților fiind acordate pentru perioada 22 iunie 2004-21 martie 2008.

3. Prin Sentința civilă nr. 561 din 12 martie 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța în Dosarul nr. 9.994/118/2013, s-a respins excepția lipsei calității procesual pasive invocată de pârâtii Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța și Ministerul Finanțelor Publice, ca nefondată, s-a admis excepția lipsei calității procesual pasive invocată de pârâtul Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța, s-a respins acțiunea formulată în contradictoriu cu pârâtul Parchetul de pe lângă Tribunalul Constanța ca fiind îndreptată împotriva unei persoane fără calitate procesual pasivă, s-a admis excepția autorității de lucru judecat în acțiunea formulată în contradictoriu cu ceilalți pârâți și s-a respins acțiunea formulată de reclamanți în contradictoriu cu pârâtii Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, Ministerul Finanțelor Publice, pentru autoritate de lucru judecat.

4. Pentru a pronunța această hotărâre, instanța reține că, prin sentința civilă nr. 676 din 21 martie 2008, pronunțată de Tribunalul Tulcea în Dosarul nr. 2.752/36/2007, a fost soluționată acțiunea formulată de reclamanți în contradictoriu cu pârâtii Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța și Ministerul Economiei și Finanțelor Publice, având ca obiect obligarea pârâților la plata sporului de

risc și suprasolicitare neuropsihică, începând cu data de 22 iunie 2004, actualizat cu indicele de inflație și dobânda legală la data plății efective. Astfel, capătul de cerere privind plata dobânzii legale a fost respins ca nefondat, tribunalul apreciind că actualizarea drepturilor bănești pretinse, atât cu indicele de inflație, cât și cu dobânda legală, ar reprezenta o îmbogățire fără just temei a reclamantilor. Sentința menționată a devenit irevocabilă prin Decizia civilă nr. 369/CM din 17 iunie 2009, pronunțată de Curtea de Apel Constanța în Dosarul nr. 1.061/36/2008, însă dispozițiile instanței de fond referitoare la dobânda legală nu au constituit obiect al recursului declarat de reclamant, intrând, ca atare, în puterea lucrului judecat.

5. Față de cele expuse, s-a constatat că pretențiile reclamantilor având ca obiect obligarea părților la dobânda legală aferentă debitului principal reprezentat de contravaloarea sporului de 50% pentru risc și suprasolicitare neuropsihică au constituit anterior obiect al unei analize a instanței de judecată, fiind soluționate în mod irevocabil în sensul respingerii acestora, și nu pot face obiectul unei alte judecăți.

6. Împotriva Sentinței civile nr. 561 din 12 martie 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța în Dosarul nr. 9.994/118 /2013, a declarat apel reclamantul Boldeanu Cornel, susținând, în esență, că nu poate fi reținută excepția autorității de lucru judecat, cele două cauze având obiecte diferite.

7. Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă, în cadrul soluționării apelului, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în sensul de a stabili data de la care se datorează dobânda legală pentru drepturile salariale, respectiv: data scadenței obligației de plată, data de la care hotărârea judecătorească prin care părătul a fost obligat la plata drepturilor salariale a devenit executorie sau data cererii de chemare în judecată pentru acordarea dobânzii legale, precum și dacă plata parțială de către debitor a unor sume stabilite prin titluri executorii în aplicarea unui act normativ cu putere de lege prin care în favoarea debitorului se instituie termene de plată eșalonată a debitului întrerupe prescripția extinctivă.

III. Normele de drept intern care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

8. Normele legale incidente în cauză sunt următoarele:

I. Art. 1079 alin. 2 pct. 1 și 3 din Codul civil de la 1864, conform cărora:

"Debitorul este de drept în întârziere:

1. în cazurile anume determinate de lege; [...]

3. când obligația nu putea fi îndeplinită decât într-un timp determinat, ce debitorul a lăsat să treacă"

II. [Art. 1.523 alin. \(2\) din Legea nr. 287/2009](#) privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, privind întârzierea de drept în executarea obligației: " (2) De asemenea, debitorul se află de drept în întârziere în cazurile anume prevăzute de lege, precum și atunci când:

a) obligația nu putea fi executată în mod util decât într-un anumit timp, pe care debitorul l-a lăsat să treacă, sau când nu a executat-o imediat, deși exista urgență;

b) prin fapta sa, debitorul a făcut imposibilă executarea în natură a obligației sau când a încălcat o obligație de a nu face;

c) debitorul și-a manifestat în mod neîndoielnic față de creditor intenția de a nu executa obligația sau când, fiind vorba de o obligație cu executare succesivă, refuză ori neglijează să își execute obligația în mod repetat;

d) nu a fost executată obligația de a plăti o sumă de bani, asumată în exercițiul activității unei întreprinderi;

e) obligația se naște din săvârșirea unei fapte ilicite extracontractuale."

III. [Art. 166 alin. \(1\) și \(4\) din Legea nr. 53/2003](#) - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării]:

"(1) Salariul se plătește în bani cel puțin o dată pe lună, la data stabilită în contractul individual de muncă, în contractul colectiv de muncă aplicabil sau în regulamentul intern, după caz. [...]

(4) Întârzierea nejustificată a plății salariului sau neplata acestuia poate determina obligarea angajatorului la plata de daune-interese pentru repararea prejudiciului produs salariatului."

IV. Art. 1088 din Codul civil de la 1864, conform căruia: "La obligațiile care au de obiect o sumă oarecare, daunele-interese pentru neexecutare nu pot cuprinde decât dobânda legală, afară de regulile speciale în materie de comerț, de fidejusiune și societate. Aceste daune-interese se cuvin fără ca creditorul să fie ținut a justifica despre vreo pagubă; nu sunt debite decât din ziua cererii în judecată, afară de cazurile în care, după lege, dobânda curge de drept."

V. [Art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 9/2000](#) privind nivelul dobânzii legale pentru obligații bănești, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 356/2002](#), cu modificările și completările ulterioare (abrogată prin [art. 11 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011](#) privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin [Legea nr. 43/2012](#), cu completările ulterioare): "În cazul în care, potrivit dispozițiilor legale sau prevederilor contractuale, obligația este purtătoare de dobânzi fără să se arate rata dobânzii, se va plăti dobânda legală."

VI. [Art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 13/2011](#) privind dobânda legală remuneratorie și penalizatoare pentru obligații bănești, precum și pentru reglementarea unor măsuri financiar-fiscale în domeniul bancar, aprobată prin [Legea nr. 43/2012](#), cu completările ulterioare: "În cazul în care, potrivit dispozițiilor legale sau prevederilor

contractuale, obligația este purtătoare de dobânzi remuneratorii și/sau penalizatoare, după caz, și în absența stipulației exprese a nivelului acestora de către părți, se va plăti dobânda legală aferentă fiecăreia dintre acestea."

VII. Art. 1.535 din Codul civil - Daunele moratorii în cazul obligațiilor bănești:

"(1) În cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadență, creditorul are dreptul la daune moratorii, de la scadență până în momentul plății, în cuantumul convenit de părți sau, în lipsă, în cel prevăzut de lege, fără a trebui să dovedească vreun prejudiciu. În acest caz, debitorul nu are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întârzierii plății ar fi mai mic.

(2) Dacă, înainte de scadență, debitorul datora dobânzi mai mari decât dobânda legală, daunele moratorii sunt datorate la nivelul aplicabil înainte de scadență.

(3) Dacă nu sunt datorate dobânzi moratorii mai mari decât dobânda legală, creditorul are dreptul, în afara dobânzii legale, la daune-interese pentru repararea integrală a prejudiciului suferit."

VIII. Art. III alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008 privind stabilirea de măsuri pentru soluționarea unor aspecte financiare în sistemul justiției, aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 76/2009](#):

"(1) Plata sumelor prevăzute în titlurile executorii emise până la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sistemul justiției, se va realiza, eșalonat, în termen de 18 luni de la intrarea în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, modalitatea de eșalonare fiind stabilită prin ordin comun al ministrului justiției, ministrului economiei și finanțelor, președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, președintelui Înaltei Curți de Casație și Justiție și al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție" (prin [Decizia nr. 784 din 12 mai 2009](#) Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#), aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 76/2009](#), cu motivarea că eșalonarea plății sumelor prevăzute în titlurile executorii emise până la intrarea în vigoare a ordonanței de urgență, având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sistemul justiției, nu a fost determinată de necesitatea unei situații extraordinare a cărei reglementare nu putea fi amânată, ceea ce contravine prevederilor art. 115 alin. (4) teza întâi din Constituția României, republicată).

IX. Art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009 privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#):

"(1) Plata sumelor prevăzute prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, devenite executorii până la data de 31 decembrie 2011, se va realiza după o procedură de executare care începe astfel:

- a) în anul 2012 se plătește 5% din valoarea titlului executoriu;
- b) în anul 2013 se plătește 10% din valoarea titlului executoriu;
- c) în anul 2014 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;
- d) în anul 2015 se plătește 25% din valoarea titlului executoriu;
- e) în anul 2016 se plătește 35% din valoarea titlului executoriu.

(2) În cursul termenului prevăzut la alin. (1) orice procedură de executare silită se suspendă de drept.

(3) Sumele prevăzute la alin. (1), plătite în temeiul prezentei ordonanțe de urgență, se actualizează cu indicii prețurilor de consum comunicat de Institutul Național de Statistică."

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

9. Prin Încheierea din data de 10 decembrie 2014 în Dosarul nr. 9.994/118/2013, Curtea de Apel Constanța - Secția I Civilă a constatat admisibilitatea sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, motivat de următoarele:

De lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale menționate anterior depinde soluționarea pe fond a cauzei, întrucât, referitor la data de la care se datorează dobânda, prin [Decizia nr. 2/2014](#), pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție în recurs în interesul legii, s-a stabilit că "pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile [art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#) privind plata unor sume prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea de drepturi salariale personalului din sectorul bugetar, aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#)". Prin această decizie, față de limitele sesizării, nu s-a stabilit însă data de la care se cuvin dobânzile legale.

10. Astfel, în discuție sunt trei momente de la care s-ar putea considera că este datorată dobânda legală:

- data scadenței obligației de plată a drepturilor salariale. În acest caz, consecința ar fi existența obligației de plată a dobânzii de la această dată până la data plății fiecărei sume achitate, inclusiv pentru sumele plătite până la data formulării acțiunii pentru plata dobânzii; sau

- data de la care hotărârea judecătorească prin care pârâtul a fost obligat la plata drepturilor salariale a devenit executorie. În acest caz, consecința ar fi existența obligației de plată a dobânzii de la această dată până la data plății fiecărei sume achitate, inclusiv pentru sumele plătite până la data formulării acțiunii pentru plata dobânzii; sau

- data cererii de chemare în judecată pentru acordarea dobânzii legale. În acest caz, consecința ar fi existența obligației de plată a dobânzii de la această dată până la data plății fiecărei sume achitate, dar numai pentru sumele rămase neachitate la această dată.

11. În această situație ar trebui avute în vedere următoarele:

În conformitate cu art. 1081 din Codul civil de la 1864, daunele nu sunt datorate decât atunci când debitorul este în întârziere, afară de cazul în care lucrul ce debitorul era obligat de a da sau a face nu putea fi dat și nici făcut decât într-un timp oarecare ce a trecut.

Potrivit art. 1088 alin. 2 din Codul civil de la 1864, dobânda nu este datorată decât din ziua cererii de chemare în judecată, afară de cazul în care, după lege, curge de drept.

În sfârșit, potrivit art. 1079 din Codul civil de la 1864, debitorul trebuie pus în întârziere, cu excepția cazului în care este de drept în întârziere, cum ar fi în cazul în care obligația nu putea fi îndeplinită decât într-un timp determinat ce debitorul a lăsat să treacă.

De asemenea, potrivit art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil, debitorul se află de drept în întârziere atunci când nu a fost executată obligația de a plăti o sumă de bani asumată în exercițiul activității unei întreprinderi.

Or, potrivit [art. 166 alin. \(1\) și \(4\) din Legea nr. 53/2003](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, (art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării), drepturile salariale se plătesc, cel puțin, o dată pe lună.

În acest sens trebuie avut în vedere că [art. 278 alin. \(2\) din Legea nr. 53/2003](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, consacră caracterul de drept comun al normelor acestuia, aplicabile acelor raporturi de muncă neîntemeiate pe un contract individual de muncă, în măsura în care reglementările speciale nu sunt complete și aplicarea lor nu este incompatibilă cu specificul raporturilor de muncă respective.

Totodată, potrivit [Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 86/2005](#) pentru reglementarea datei plății salariilor la instituțiile publice, cu modificările și completările ulterioare, plata salariilor efectuată de Ministerul Justiției este stabilită la data de 10 a fiecărei luni.

12. Aceasta ar putea fi considerată data la care pârâții erau de drept în întârziere pentru plata drepturilor salariale neachitate constând în sporul de risc și suprasolicitare pretins de reclamânți.

13. Pe de altă parte, fiind vorba despre hotărâri judecătorești prin care au fost soluționate litigii referitoare la drepturi salariale ce decurg din derularea raportului de muncă, sunt aplicabile dispozițiile art. 278 pct. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 448 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă, care statuează că hotărârile primei instanțe sunt executorii de drept când au ca obiect plata salariilor sau alte drepturi izvorâte din raporturile juridice de muncă.

14. În același sens sunt prevederile [art. 274 din Legea nr. 53/2003](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare (art. 289 din Codul Muncii în forma anterioară republicării, aplicabil în cauză).

15. Stabilirea datei de la care se datorează dobânda ca fiind data la care se datorau drepturile salariale sau data la care s-a pronunțat instanța prin hotărârea care constituie titlu executoriu (sentința primei instanțe sau decizia instanței de recurs atunci când acțiunea a fost admisă în urma admiterii recursului și modificării hotărârii primei instanțe) ar atrage drept consecință plata dobânzii de la acea dată la data plății, inclusiv pentru sumele achitate până la data cererii de chemare în judecată pentru plata dobânzii.

16. În cazul în care s-ar aprecia că dobânda este datorată de la data cererii de chemare în judecată pentru plata acesteia, ea ar fi datorată numai pentru sumele care nu sunt încă achitate la acea dată, până la data plății lor.

17. Referitor la prescripția dreptului la acțiune, dacă s-ar aprecia că dobânda este datorată de la data cererii de chemare în judecată pentru plata acesteia, problema prescripției extinctive nu s-ar mai pune. În situația în care se consideră însă că dobânda este datorată de la data la care se datorau drepturile salariale sau de la data la care s-a pronunțat instanța prin hotărârea care constituie titlu executoriu se pune problema prescripției extinctive față de perioada pentru care sunt datorate drepturile, respectiv data titlului executoriu.

18. Prin acte normative succesive, respectiv [art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2008](#), aprobată cu modificări și completări prin [Legea nr. 76/2009](#), și [art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), s-a eșalonat plata drepturilor salariale stabilite prin titluri executorii.

19. Pe de o parte, introducerea cererii de chemare în judecată pentru obținerea drepturilor salariale a întrerupt cursul prescripției extinctive în conformitate cu [art. 16 lit. b\) din Decretul nr. 167/1958](#), republicat.

Pe de altă parte, potrivit [art. 16 lit. a\) și c\) din Decretul nr. 167/1958](#), republicat, prescripția este întreruptă și prin recunoașterea dreptului a cărui acțiune se prescrie și printr-un act începător de executare.

Pârâții au efectuat plăți parțiale ale drepturilor pretinse de reclamânți. Valoarea de recunoaștere și începere voluntară a executării plăților parțiale nu depinde de temeiul în care s-au efectuat.

Oricum, poate fi relevant faptul că, în legătură cu [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), Curtea Constituțională a stabilit că, prin aceasta, statul "nu refuză aplicarea hotărârilor judecătorești, ci, din contră, le recunoaște și își ia angajamentul ferm de a le executa întocmai potrivit criteriilor rezonabile și obiective stabilite în actul normativ contestat" - [Decizia nr. 746 din 2 iunie 2011](#) (în același sens este și [Decizia nr. 384 din 1 octombrie 2013](#)).

20. S-a stabilit așadar că plățile efectuate în aplicarea [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), constituie o recunoaștere a debitului.

21. Or, în aceste condiții, s-ar putea considera că prescripția a fost întreruptă în mod succesiv prin plățile parțiale efectuate, de la data fiecărei plăți începând să curgă un nou termen de prescripție în conformitate cu [art. 17 din Decretul nr. 167/1958](#) privitor la prescripția extinctivă, republicat.

22. Problema de drept enunțată este nouă, deoarece, în urma consultării jurisprudenței, nu s-au identificat cauze în care Înalta Curte de Casație și Justiție să fi statuat asupra acestei probleme printr-o altă hotărâre.

23. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, astfel cum rezultă din datele publice afișate pe portalul de internet al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

24. Reclamantul Boldeanu Cornel a învederat că problema de drept ce face obiectul prezentei cauze este diferită, întrucât este vorba de acordarea dobânzii legale pentru întârzierea plăților, ca urmare a [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), în cauză nefiind aplicabile prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, or, prin sentința civilă ce constituie titlu executoriu s-a respins capătul de cerere privind actualizarea drepturilor bănești și cu dobânda legală, deoarece actualizarea drepturilor bănești și cu dobânda legală ar duce la o îmbogățire fără just temei a beneficiarului.

Referitor la prescripția dreptului, a arătat că aceasta nu este aplicabilă în cauză, deoarece debitorul a recunoscut creanța datorată, a pus în executare hotărârea judecătorească, iar, prin efectuarea de plăți parțiale, s-a întrerupt termenul de prescripție și a început să curgă un nou termen de prescripție (art. 2.517 raportat la art. 2.537 din Codul civil).

25. Pârâțul Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța a precizat că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru rezolvarea chestiunii de drept invocate în cauză este inadmisibilă, întrucât aspectele particulare ale speței nu impun dezbaterea problemei de drept invocate, urmărindu-se însăși rezolvarea fondului cauzei.

Celelalte părți nu au formulat puncte de vedere asupra problemelor de drept ce fac obiectul prezentei sesizări.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată cu privire la dezlegarea chestiunilor de drept

26. Instanța de trimitere nu a formulat niciun punct de vedere asupra problemelor de drept supuse interpretării.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

27. În jurisprudența instanțelor s-au adoptat următoarele opinii:

Dobânda legală aferentă debitelor constatate printr-un titlu executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească se acordă:

- de la data introducerii cererii de chemare în judecată ce a format obiectul dosarului în care s-a pronunțat titlul executoriu până la achitarea integrală a sumelor datorate;
- de la data pronunțării hotărârilor judecătorești ce constituie titluri executorii, atât pentru sumele plătite cu întârziere, cât și pentru cele rămase neachitate;
- de la data la care hotărârea judecătorească a devenit definitivă și executorie;
- de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești ce constituie titlu executoriu pentru plata drepturilor salariale;
- numai pe ultimii trei ani anteriori formulării cererii prin care se solicită plata dobânzii, constatându-se prescripția acțiunea pentru perioada cuprinsă între data pronunțării sentinței ce constituie titlu executoriu și data ce excedează celor trei ani anteriori promovării acțiunii;
- de la data scadenței obligației de plată a drepturilor de plată recunoscute prin titluri executorii;
- de la data formulării cererii de chemare în judecată pentru acordarea dobânzii;
- de la data punerii în întârziere a debitorului;
- nu se datorează dobânda legală, întrucât debitul este în întregime acoperit prin actualizare.

28. Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Adresa nr. 193/C/189/III-5/2015 din 6 februarie 2015, a comunicat că la nivelul Secției judiciare - Serviciul judiciar civil nu s-a verificat practică judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept care formează obiectul sesizării Curții de Apel Constanța.

Prin punctul de vedere depus invocă inadmisibilitatea sesizării, pe motiv că pricina a fost soluționată de către prima instanță prin admiterea excepției autorității de lucru judecat, așa cum rezultă din Sentința civilă nr. 561 din 12 martie 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța, față de împrejurarea că reclamantilor li s-ar fi respins solicitarea de plată a acestor dobânzi în cadrul litigiului inițial privind acordarea drepturilor salariale soluționat prin Sentința civilă nr. 676 din 21 martie 2008, pronunțată de Tribunalul Tulcea în Dosarul nr. 2.752/36/2007, rămasă definitivă și irevocabilă prin Decizia civilă nr. 369/CM din 17 iunie 2009 a Curții de Apel Constanța.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

29. Curtea Constituțională a respins excepția de neconstituționalitate a prevederilor [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), așa cum rezultă din [Decizia nr. 190/2010](#),

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 224 din 9 aprilie 2010, [Decizia nr. 188/2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 237 din 14 aprilie 2010, [Decizia nr. 206/2010](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 313 din 13 mai 2010, [Decizia nr. 712/2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 580 din 17 august 2011, [Decizia nr. 1.042/2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 647 din 9 septembrie 2011, [Decizia nr. 1.564/2011](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 113 din 14 februarie 2012, [Decizia nr. 24/2012](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 29 februarie 2012, și [Decizia nr. 384/2013](#), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 699 din 14 noiembrie 2013, enumerate cu titlu exemplificativ.

În esență, Curtea Constituțională a reținut că Guvernul român nu neagă existența și întinderea despăgubirilor constatate prin hotărâri judecătorești și nu refuză punerea în aplicare a acestora, iar măsurile reglementate au un caracter pozitiv, în sensul că Guvernul recunoaște obligația de plată a autorității statale și se obligă la plata eșalonată a titlurilor executorii.

IX. Raportul asupra chestiunilor de drept

30. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a instituției juridice privind pronunțarea unei hotărâri prealabile reglementate de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, iar, asupra fondului sesizării, s-a apreciat că dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

31. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori, punctele de vedere formulate de către Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța, apelantul Boldeanu Cornel, Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și Ministerul Finanțelor Publice, precum și chestiunile de drept ce se solicită a fi dezlegate, s-au reținut următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, "Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată".

32. Așadar, legiuitorul, în cuprinsul articolului anterior menționat, a instituit o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea acestei proceduri, care se impun a fi întrunite în mod cumulativ și pot fi enunțate astfel:

1. existența unei cauze în curs de judecată, în ultimă instanță;
2. cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
3. chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
4. Înalta Curte de Casație și Justiție să nu fi statuat asupra respectivei chestiuni de drept, iar aceasta nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;
5. soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere.

33. Din analiza prevederilor articolului anterior menționat se constată îndeplinirea condițiilor prevăzute de legiuitor pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile; astfel, sesizarea pune în discuție o chestiune de drept constând în interpretarea și aplicarea unor dispoziții de drept material în legătură cu soluționarea cauzei pe fond, respectiv, în funcție de stabilirea regimului juridic al dobânzilor solicitate, se poate aprecia asupra incidenței autorității de lucru judecat, de când începe să curgă acest drept și data de la care poate fi solicitat, în raport cu instituția prescripției extinctive.

34. Sesizarea s-a făcut de către un complet investit cu soluționarea pricinii în ultimă instanță.

35. Chestiunea de drept este nouă, fiind generată de interpretarea dată prin [Decizia pronunțată în soluționarea recursului în interesul legii nr. 2/2014](#) privind posibilitatea de acordare a daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzilor legale, cu titlu de reparare a prejudiciului suferit prin modalitatea eșalonată de executare a obligației de plată a sumelor stabilite prin hotărâri judecătorești având ca obiect acordarea unor drepturi de natură salarială stabilite în favoarea personalului din sectorul bugetar, astfel cum a fost reglementată prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#).

36. Problema este susceptibilă de interpretări diferite, iar asupra acesteia Înalta Curte nu a statuat nici în cuprinsul menționatului recurs și nici nu constituie obiect al altui recurs în interesul legii.

37. Asupra inadmisibilității sesizării, invocate de Ministerul Public prin punctul de vedere transmis, se reține că, într-adevăr, instanța de fond a respins acțiunea reclamanților, pentru autoritate de lucru judecat, reținând că aceeași cerere privind plata dobânzii legale a fost respinsă prin Sentința civilă nr. 676 din 21 martie 2008 ca nefondată, la acel moment apreciindu-se că actualizarea drepturilor bănești pretinse, atât cu indicii de inflație, cât și cu dobânda legală, ar reprezenta o îmbogățire fără just temei a reclamanților.

Prin apelul declarat împotriva acestei hotărâri s-a susținut că nu poate fi reținută excepția autorității de lucru judecat, cele două cauze având obiecte diferite.

38. În răspunsul la sesizarea curții de apel, atunci când se analizează dacă dobânzile ce constituie obiect al cererii deduse prezentei judecătii curg de la data scadenței obligației de plată a salariului, se rezolvă, implicit, problema identității de obiect și cauză între cele două litigii. Prin urmare, instanța de apel are deschisă posibilitatea de a statua pe fondul pretențiilor deduse judecătii, astfel că nu se poate reține o eventuală inadmisibilitate a sesizării pe motiv că soluționarea pe fond a cauzei nu ar depinde de lămurirea problemei de drept.

39. Pentru a statua asupra dezlegării problemei de drept deduse judecătii, Înalta Curte de Casație și Justiție urmează a identifica problema de drept vizată pentru care a fost formulată întrebarea, în vederea lămuririi în mod concret a aspectelor divergente observate în analiza jurisprudenței atașate cauzei.

Astfel, prin sesizare se solicită a se stabili, pe cale de interpretare, data de la care debitorul datorează dobânda legală pentru drepturile salariale acordate prin hotărâri judecătorești a căror executare a fost suspendată în condițiile în care plata debitului principal a fost eșalonată.

Față de dezlegarea parțială a acestei probleme, inițial, prin [Decizia în interesul legii nr. 2/2014](#), apoi prin Hotărârea preliminară nr. 7/2015, problema concretă ce se impune a fi lămurită în cauză este, de fapt, data de la care se datorează efectiv aceste dobânzi.

40. Primul demers în clarificarea chestiunii litigioase presupune a stabili natura juridică a acestor dobânzi, cu relevanță asupra datei de la care acestea încep să curgă.

Problema naturii juridice a dobânzilor de tipul celor solicitate în cauza pendinte a fost rezolvată prin recursul în interesul legii soluționat de Înalta Curte de Casație și Justiție prin [Decizia nr. 2/2014](#), care, în aplicarea dispozițiilor art. 1082 și 1088 din Codul civil din 1864, respectiv art. 1.531 alin. (1), alin. (2) teza I și [art. 1.535 alin. \(1\) din Legea nr. 287/2009](#) privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare, a apreciat că pot fi acordate daune-interese moratorii sub forma dobânzii legale pentru plata eșalonată a sumelor prevăzute în titluri executorii având ca obiect acordarea unor drepturi salariale personalului din sectorul bugetar în condițiile [art. 1 și 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#).

41. S-a motivat, în considerentele acestei decizii, că:

- hotărârile primei instanțe, când au ca obiect plata salariilor sau alte drepturi izvorâte din raporturile juridice de muncă, sunt executorii de drept potrivit art. 278 pct. 1 din Codul de procedură civilă din 1865, respectiv art. 448 alin. (1) pct. 2 din Codul de procedură civilă;

- natura juridică a măsurilor dispuse prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări de [Legea nr. 230/2011](#), este aceea de suspendare legală a executării silite a titlurilor executorii;

- executarea cu întârziere a obligației de plată stabilite printr-o hotărâre judecătorească poate antrena răspunderea civilă delictuală, fără a se face dovada unui prejudiciu și fără ca principiul reparării integrale a prejudiciului să poată fi nesocotit;

- deși nu se contestă împrejurările care au justificat măsurile promovate prin [Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), acestea nu înlătură de plano aplicarea principiului reparării integrale a prejudiciului, sub aspectul acordării daunelor-interese moratorii, sub forma dobânzii legale. Atât timp cât repararea integrală a prejudiciului presupune, cu valoare de principiu, atât acoperirea pierderii efective suferite de creditor (damnum emergens), cât și beneficiul de care acesta este lipsit (lucrum cessans), a accepta faptul că, în ipoteza dată, poate fi acoperită doar pierderea efectivă [în temeiul [art. 1 alin. \(3\) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#)], iar nu și beneficiul nerealizat, echivalează cu nesocotirea principiului reparării integrale a prejudiciului;

- fapta ilicită, săvârșită cu vinovăție, în sensul dispozițiilor legale ce instituie răspunderea civilă, constă în executarea cu întârziere de către debitori a sumelor de bani stabilite prin titluri executorii în favoarea persoanelor din sectorul bugetar, neputându-se reține cazul fortuit care să răstoarne prezumția relativă de culpă a debitorului în executarea obligației.

42. Plecând de la considerentele obligatorii ale deciziei în interesul legii menționate anterior, se constată că, în cazul titlurilor executorii având ca obiect drepturi salariale neachitate salariaților bugetari, pot fi pretinse dobânzi penalizatoare menite a acoperi prejudiciul rezultat din fapta ilicită a statului, care, în calitate de debitor, achită cu întârziere sumele acordate prin hotărâri judecătorești, deși acestea sunt executorii de drept de la momentul pronunțării acestor hotărâri.

43. Prin urmare, răspunzând primei ipoteze din întrebarea nr. 1, aceste dobânzi nu au un caracter accesoriu debitului principal și nu reprezintă daune-interese datorate în temeiul [art. 166 alin. \(4\) din Legea nr. 53/2003](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, pentru salariul neachitat, pentru care angajatorul este de drept în întârziere de la data scadenței obligației de plată a salariului.

Ca atare, față de faptul că, prin [Decizia nr. 2/2014](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a fost identificată fapta ilicită ce a declanșat mecanismul răspunderii civile delictuale, achitarea de către stat, cu întârziere, a sumelor acordate prin hotărâri judecătorești, urmează a se înlătura ipoteza că dobânzile ce constituie obiectul întrebării preliminare ar curge de la momentul la care a fost introdusă acțiunea principală având ca obiect plata drepturilor salariale.

Cum aceste dobânzi sunt distincte de cele aferente dreptului salarial a cărui neplată a fost sancționată prin hotărârea ce constituie titlu executoriu (cele în raport cu care s-a reținut autoritatea de lucru judecat), hotărârea preliminară confirmă astfel lipsa identității de obiect și cauză între litigiul referitor la plata drepturilor salariale și cel pendinte.

44. Pe de altă parte, față de dezlegările din [Decizia nr. 2/2014](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dobânzile nu pot fi considerate o pretenție nouă, absolut independentă de litigiul anterior, pentru ca, prin însăși acțiunea în răspundere civilă având ca obiect astfel de dobânzi penalizatoare, debitorul să fie pus în întârziere și, prin urmare, prejudiciul să fie datorat de la data introducerii acestei acțiuni, pentru viitor, cu consecința începerii curgerii dobânzilor de la data introducerii acțiunii.

45. Potrivit art. 1088 alin. 2 din Codul civil de la 1864, dobânda nu este datorată decât din ziua cererii de chemare în judecată, afară de cazul în care, după lege, curge de drept.

Or, aceste dobânzi, ca formă de penalizare a debitorului care nu și-a îndeplinit la timp obligația de executare a unei hotărâri judecătorești pronunțate într-un litigiu referitor la drepturi salariale, curg de drept de la momentul pronunțării hotărârii, hotărâre executorie de drept potrivit art. 278 pct. 1 din Codul de procedură civilă de la 1865 și [art. 274 din Legea nr. 53/2003](#), republicată, cu modificările și completările ulterioare, aceasta fiind data scadenței obligației respective, până la plata efectivă a acestui debit.

Prin urmare, în principiu, data de la care începe să curgă dobânda legală pentru drepturile salariale cuprinse în titlul a cărui executare silită a fost eșalonată este data pronunțării hotărârii, iar dobânda continuă să curgă, succesiv, pentru fiecare perioadă de întârziere, până la data plății efective a debitului.

46. Prin [Decizia nr. 7 din 27 aprilie 2015](#) a Înaltei Curți de Casație și Justiție s-au dat dezlegări cu privire la prescripția dreptului de a solicita aceste dobânzi (soluție ce răspunde problemei de la pct. 2 al prezentei sesizări), de a căror autoritate de lucru interpretat trebuie să se țină seama și în rezolvarea problemei rămase în dezbatere, respectiv data de la care curg dobânzile. În acest sens trebuie avut în vedere că:

- litigiile având ca obiect plata daunelor-interese moratorii sunt litigii de muncă;
- titlurile pentru care s-a solicitat plata dobânzii penalizatoare sunt executorii de drept, iar dreptul la acțiune cu privire la daunele rezultate din neexecutare se prescrie în termen de trei ani de la data la care drepturile erau datorate;
- aplicarea [Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 71/2009](#), aprobată cu modificări prin [Legea nr. 230/2011](#), a suspendat de drept executarea silită, însă, pe durata suspendării, dobânda curge, creanța fiind certă lichidă și exigibilă;
- prin eșalonarea la plată a fost fixat un alt termen pentru executarea obligației de plată, dar, prin aceasta, creditorul nu pierde dreptul la daune pentru neexecutarea la scadență;
- modificarea modalității și termenelor de executare nu are consecințe asupra curgerii termenului de prescripție pentru dreptul de a cere daune-interese moratorii pentru obligații scadente;
- daunele-interese moratorii sub forma dobânzii legale au caracterul unor prestații succesive și sunt datorate pentru întreaga perioadă de executare cu întârziere și calculate pentru fiecare zi de întârziere, cu începere de la data scadenței acestor creanțe. Fiecare zi de întârziere generează o prescripție distinctă a dreptului la acțiune cu privire la aceste prestații succesive;
- creditorii sunt îndreptățiți la daunele-interese moratorii pentru o perioadă de trei ani anteriori introducerii cererii de plată a dobânzii, al căror quantum va fi stabilit în funcție de plățile eșalonate efectuate în executarea creanțelor din titlurile executorii;
- plata parțială de către debitor a unor sume stabilite prin titluri executorii, în aplicarea unui act normativ cu putere de lege prin care, în favoarea debitorului, se instituie termene de plată eșalonată a debitului, nu întrerupe prescripția extinctivă.

47. Raportat la considerentele [Deciziei nr. 7/2015](#), în cauză se constată că dreptul de care se prevalează reclamantii este cel de a fi despăgubiți pentru plata cu întârziere a sumelor din titlurile executorii eșalonate.

Dacă eșalonarea a presupus fixarea unui alt termen pentru executarea parțială a obligației de plată și o astfel de plată parțială nu întrerupe cursul prescripției dreptului de a solicita aceste dobânzi, înseamnă că obligația principală, respectiv dreptul la executarea silită a titlurilor executorii, nu s-a prescris, iar dobânda percepută debitorului pentru neexecutare curge, pentru tranșele achitate, de la data pronunțării hotărârii până la data plății tranșelor, iar, pentru sumele neachitate, curge în continuare până la data plății efective.

48. În aceste condiții, cererea de chemare în judecată marchează momentul la care instanța de judecată se raportează pentru a aprecia dacă scadența tranșelor plătite pentru care se calculează distinct dobânzi penalizatoare se înscrie în termenul de prescripție de trei ani anteriori acestei date, dobânzile putând fi solicitate pentru perioada pentru care nu s-a împlinit prescripția.

Pentru suma rămasă restantă după plata parțială, dobânzile penalizatoare curg în continuare și pot fi acordate pe trei ani anteriori datei introducerii acțiunii.

Pentru tranșele din debitul principal ce au fost achitate cu mai mult de trei ani anteriori introducerii acțiunii ce pretinde plata acestora, dobânzile s-au prescris și nu mai pot fi solicitate.

49. În consecință, raportat la distincțiile expuse anterior, dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii.

Pentru aceste considerente, în temeiul art. 521 raportat la art. 519 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța - Secția I civilă în Dosarul nr. 9.994/118/2013 în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

În interpretarea și aplicarea prevederilor art. 1079 alin. 2 pct. 3 din Codul civil de la 1864 și art. 1.523 alin. (2) lit. d) din Codul civil raportat la art. 166 alin. (1) și (4) din Codul muncii, republicat, cu modificările și completările ulterioare [art. 161 alin. (1) și (4) din Codul muncii în forma anterioară republicării] și art. 1088 din Codul civil de la 1864, [art. 2 din O.G. nr. 9/2000](#), aprobată prin [Legea nr. 356/2002](#), cu modificările și completările ulterioare, [art. 2 din O.G. nr. 13/2011](#), aprobată prin [Legea nr. 43/2012](#), cu modificările și completările ulterioare, și art. 1.535 din Codul civil, dobânzile penalizatoare datorate de stat pentru executarea cu întârziere a obligațiilor de plată pot fi solicitate pentru termenul de 3 ani anterior datei introducerii acțiunii.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 22 iunie 2015.

VICEPREȘEDINTELE

ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,

Ileana Peligrad
